

Valgamaa Kutseõppekeskuse mittestatsionaarse üldharidusõppe õppekava

Sisukord

1. Üldsäted	2
2. Kooli väärtused ja eripära	2
3. Õppe- ja kasvatustöö eesmärk	3
4. Õppekorraldus põhikoolis ja gümnaasiumis	3
4.1. Tunnijaotusplaan põhikoolis	3
4.2. Tunnijaotusplaan gümnaasiumis	4
4.3. Valikained gümnaasiumis	5
4.4. Valikained ja võorkeel põhikoolis	6
4.5. Õppekava rakendamist toetavad tegevused	6
4.6. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine põhikoolis ning gümnaasiumis	7
4.7. Loovtöö põhikoolis	8
4.8. Uurimistöö ja praktiline töö gümnaasiumis	8
5. Tugiteenuste rakendamise kord	8
6. Hindamine	9
6.1. Hindamise eesmärk	9
6.2. Hindamine põhikoolis	9
6.3. Hindamine gümnaasiumis ja gümnaasiumi lõpetamine	11
6.3. Põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamine eksternina	12
7. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine	13
8. Varasema õpi- ja töökogemuse arvestamine	13
9. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	14
10. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	14
11. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	16
Lisa 1	17
11.1. Loovtöö, uurimistöö või praktiline töö põhikooli III astmes	17
11.2. Uurimistöö	17
11.3. Loovtöö	18

1. Üldsäted

Valgamaa Kutseõppekeskuse üldharidusõpe toimub mittestatsionaarses õppevormis. Õppekava aluseks on põhikooli ja gümnaasiumi riiklikud õppekavad. Õppe-eesmärgid, õppetegevus, õpitulemused, õppesisu, ainete vahelised seosed, seos läbivate teemadega, digipädevuste rakendamise põhimõtted, kasutatud õppekirjandus ja õppevahendid tuuakse põhikooli astme ainekavades välja klassiti ning gümnaasiumi astme ainekavades kursuseti. Õppekava ja selle juurde kuuluvate ainekavade loomisel on lisaks arvestatud Valga Kaugõppegümnaasiumi ja Rakvere Ametikooli häid praktikaid.

2. Kooli väärtused ja eripära

Valgamaa Kutseõppekeskuse rolliks on olla piirkonna regionaalset arengut toetavaks keskuseks tihedate sidemete kaudu ettevõtetega ja erinevate tööstussektoritega, võimekusega oskuste arendamisel erinevatel tasemetel ning erinevate sotsiaalse taustaga õppijate kaasamisel.

MOTO Põhjalikud Oskused Piirideta Piirikoolist (POPP)

VISIOON Rahvusvahelise haardega ja koostööpartnerite poolt tunnustatud haridusasutus, kus on tagatud personaalne õpitee ja jätkusuutlik areng

MISSIOON Parendada inimeste sotsiaalset positsiooni ühiskonnas

Kooli põhiväärtused:

1. Innovaatilisus – kohaneme muutuva maailmaga, oleme avatud uutele ideedele ja lahendustele ning nende rakendamisele
2. Meeskonnatöö – hoolime, usaldame ja väärtustame üksteist ning oleme orienteeritud ühiste lahenduste leidmisele
3. Ettevõtlikkus – väärtustame ettevõtlikke õppureid, töötajaid (sh. õpetajaid) ja teisi koostööpartnereid, keda iseloomustab hoolivus, julgus, uuenduslik mõtlemine, eneseteostusvajadus ning kartmatus eksida
4. Koostöö – oleme koostööle avatud ning arvestame koostööpartnerite seisukohtade ja ettepanekutega

Kool on avatud koostööle, et minna kaasa haridusuuendustega (Edumus, MTÜ Digiõps jt).

3. Õppe- ja kasvatustöö eesmärk

Õppekasvatustöö eesmärgiks on luua õppijale paindlikud võimalused võimetekohaseks arenguks ning oma eesmärged teadvustavaks ja saavutada oskavaks isiksuseks kujunemiseks: toetada õppija iseseisvumist ja valmisolekut elus toime tulla, kujundada adekvaatset enesehinnangut ning enesejuhtimise võimekust, arendada õpi- ja koostööoskusi, tutvustada ja pakkuda edasise haridustee võimalusi, toetada kodanikuvastutuse väljakujunemist.

Kool tagab erinevatele sihtgruppidele suunatud õppekavade paljususe, mis võimaldab kiirelt reageerida ettevõtete ning erinevate sihtgruppide vajadustele. Lisaks põhiharidusjärgsetele ning haridusnõudeta õppijatele pakutakse õppimisvõimalusi ka töötavale täiskasvanule (mittestatsionaarne üldharidusõpe ja kutseõpe, sh töökohapõhine õpe). Tugiteenuste prioriteediks on õppijat õpingutes toetada.

4. Õppekorraldus põhikoolis ja gümnaasiumis

4.1. Tunnijaotusplaan põhikoolis

Õppeaine	7.klass	8.klass	9.klass
Eesti keel	2	2	2
Kirjandus	1	1	1
A-võõrkeel	1	1	1
B-võõrkeel	1	1	1
Matemaatika	4	4	4
Loodusõpetus	2		
Geograafia	0,5	1	1
Bioloogia	0,5	1	1
Keemia		1	1
Füüsika		1	1
Ajalugu	1	1	1
Inimeseõpetus	1	1	
Ühiskonnaõpetus			1

Muusika	0,5	0,5	0,5
Kunst	0,5	0,5	0,5
Valikaine		1	2
Kokku	15	16	16

4.2. Tunnijaotusplaan gümnaasiumis

Õppeaine	RÕK			
		10 kl	11 kl	12 kl
Eesti keel	6	2	2	2
Kirjandus	5	2	2	2
Inglise keel (B2keeleoskustasemel)	5	2	2	2
Vene keel (B1- keeleoskustasemel)	5	2	2	2
Matemaatika (kitsas)	8	3	3	4
Geograafia (loodusgeograafia)	2	1	1	
Geograafia (inimgeograafia)	1			1
Bioloogia	4	1	1	2
Keemia	3	2	1	1
Füüsika	5	2	2	1
Ajalugu	6	2	2	2
Praktiline uurimistöö			1	
Inimeseõpetus	1	1		
Ühiskonnaõpetus	2			2
Kunst	2	1	1	
Muusika	3	1	1	1

<i>Kohustuslik valikaine</i>				
Riigikaitse		1		
	58	22	21	21

- Gümnaasiumi lõpetamiseks on vajalik õpitulemused saavutada 72 kursuses.
- Gümnaasiumis on 58 kohustuslikku kursust kitsa matemaatika korral ning 64 kohustuslikku kursust laia matemaatika korral. Ühe kursuse maht on 35 õppetundi.
- Gümnaasiumi läbimise eeldatav õppeaeg on kolm aastat. Üksikuid õppeaineid õppiva õpilase koormus määratakse kindlaks igaks õppeaastaks. Üksikuid õppeaineid õppiv õpilane on osakoormusega õppija.
- Mittestatsionaarses õppes on õppetöö planeeritud kontakttundidena kahele päevale nädalas, ülejäänud õpe toimub iseseisva juhendatud õppena Moodle`i või Opiq õpikeskkonnas.
- Kooli tunnijaotusplaan lähtub kitsast matemaatikast.
- E-õpe on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) kaasabil toimuv õppetegevus, mis leiab aset nii klassiruumis kui ka väljaspool klassiruumi. E-õppe korraldamiseks kasutatakse internetti, digitaalseid õppematerjale ja õppekeskkondi.
- E-kursus on ainekursus, mis toimub osaliselt või täielikult e-õppe keskkonnas IKT toel, kus on täpselt määratletud õpetaja juhendamise ja iseseisva töö maht.
- E-õppes osalevate õppijate õppetöö toimub valdavalt Moodle`i õpikeskkonnas iseseisva juhendatud õppimisena. Kontaktunnid toimuvad vastavalt õppetöögraafikule, kuid mitte sagedamini kui kord kuus kahel päeval.

4.3. Valikained gümnaasiumis

Gümnaasiumi õpilane läbib 8 valikainet gümnaasiumi jooksul. Kooli valikeaineteks on Kirjandus ja müüt, ettevalmistus inglise keele riigieksamiks, ettevalmistus matemaatika riigieksamiks, matemaatika kordamiskursus, uurimistöö alused (kohustuslik uurimistöö kirjutajale), B1 taseme täiendav keele kursus. Valikaineid saab valida EDUMUS veebikoolist kokkuleppel õppejuhiga. Uued õpilased, kes alustavad õpinguid saavad esimese valiku teha kursustest II poolaastal. Lisaks on võimalik valikainetena arvestada Teaduskooli kursusi ning e-kursusi ja koostööprojektides osalemist. Kursuse mahuks arvestatakse 1 EAP = 32-35 akadeemilist tundi. Soov tuleb kooskõlastada õppedirektoriga ning jaatava otsuse korral tuleb

esitada jooksva õppeaasta 6. juuniks hinneteleht/tõend/tunnistus õpilase õppetegevuses osalemise ja õpitulemuste kohta.

Varasema õpi- ja töökogemuse (VÕTA) arvestamise tingimused ja kord on sätestatud Valgamaa Kutseõppekeskuse õppekorralduseeskirja lisas nr 2.

4.4. Valikained ja võõrkeel põhikoolis

Põhikoolis on õppijal kohustus läbida õppeaastas 2 valikainet. Loovöö kirjutajal on võimalus läbida kursus uurimistöö alused. Valikaineid saab valida EDUMUS veebikoolist kokkuleppel õppejuhiga. Varasema õpi- ja töökogemuse (VÕTA) arvestamise tingimused ja kord on sätestatud Valgamaa Kutseõppekeskuse õppekorralduseeskirja lisas nr 2.

Põhikoolis on A-võõrkeel inglise keel ja B-võõrkeel vene keel. Kui kooli tuleb õpilane, kes on õppinud saksa keelt, siis kool tagab talle eelnimetatud keeleõppe gümnaasiumiastmes kooliastme lõpuni. Gümnaasiumiastmes on võimalik õppida inglise, saksa või vene keelt B2-keeleoskustasemel ja vene, inglise ja saksa keelt B1 keeleoskustasemel ning valikainena C-võõrkeelt A 1 keeleoskustasemel.

4.5. Õppekava rakendamist toetavad tegevused

Õppekava rakendamist toetavad tegevused on mõeldud üldpädevuste kujundamiseks ja läbivate teemade õppe toetamiseks ainetevahelises lõimingus.

Õppekava rakendamist toetavad tegevused on järgmised:

- 1) Projektipäevad
- 2) õppekäigud
- 3) muuseumitunnid
- 4) raamatukogutunnid
- 5) teatrikülastused
- 6) tunnid looduskeskuses
- 7) külalislektorite loengud
- 8) kooli ühisüritused.

4.6. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine põhikoolis ning gümnaasiumis

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingud on sätestatud ainekavades. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on järgmised:

- 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine,
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng,
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus,
- 4) kultuuriline identiteet,
- 5) Teabekeskond ja meediakasutus
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon,
- 7) tervis ja ohutus,
- 8) väärtused ja kõlblus.

Õpilastes kujundatavad üldpädevused on järgmised:

1. kultuuri- ja väärtuspädevus,
2. sotsiaalne ja kodanikupädevus,
3. enesemääratluspädevus,
4. õpipädevus,
5. suhtluspädevus,
6. matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus,
7. ettevõtlikkuspädevus,
8. digipädevus.

Lõimingu eesmärk on seostada õpetatavaid teadmisi ja oskusi omavahel ning reaalse eluga ja kujundada ühtne tervik. Õpetajate ülesanne on seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus.

Gümnaasiumi ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujundamine. Valdkonnapädevuste kujunemist ning gümnaasiumi õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist toetavad ainekavades esitatud õpitulemused, lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus.

Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet kooli määratud viisil.

Gümnaasiumi ainevaldkonnad on järgmised:

- 1) keel ja kirjandus,
- 2) võõrkeeled,
- 3) matemaatika,
- 4) loodusained,
- 5) sotsiaalsained,
- 6) kunstained,
- 7) kehaline kasvatus.

4.7 Loovtöö põhikoolis

Loovtöö põhikoolis on sätestatud **lisas 1**.

4.8 Uurimistöö ja praktiline töö gümnaasiumis

Uurimistöö ja praktiline töö gümnaasiumis on sätestatud **dokumentidega Valgamaa Kutseõppekeskuse uurimistöde juhend ning Valgamaa Kutseõppekeskuse praktilise töö juhend**.

5. Tugiteenuste rakendamise kord

Tugispetsialistidena töötavad koolis õppetöö logistik (õpinõustaja), psühholoogiline nõustaja ja sotsiaalpedagoog (klassijuhataja).

Kaugõppe logistiku ülesandeks on õpilase arengu- ja õpioskuste taseme kindlaks tegemine ja tema arengut mõjutavate tegurite ning õpivajaduste välja selgitamine; õpetajate juhendamine ja nõustamine õpilase õppe planeerimisel ja läbiviimisel.

Psühholoogilise nõustaja ülesandeks on õpilase psühholoogilist arengut ja õppeprotsessis toimetulekut mõjutavate tegurite (psüühilised protsessid, isiksuse omadused, emotsionaalne seisund, vaimse tervise probleemid, suhtlemis- ja käitumisoskused) hindamine; õpilase nõustamine isikliku elu, õppetööga ning vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel; õpilase toetamine ning vanema ja kooli personali nõustamine kriisisituatsioonist väljatulekuks toe korraldamisel.

Sotsiaalpedagoogi ülesandeks on õpilase sotsiaalsete oskuste hindamine ning tema eakohast tegutsemisvõimet takistavate tegurite analüüsimine, õpilase suhtlemisoskuse ja sotsiaalse pädevuse kujundamine ja toetamine; koolis esilekerkivate õpilaste sotsiaalsete ja koolikohustuse täitmist takistavate probleemide kaardistamine, nende ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine.

Haridusliku erivajaduse, tugimeetmete- ja tugiteenuste rakendamine on sätestatud õppekorralduseeskirjas punkt 29 (Tugiteenuste ja -meetmete rakendamise põhimõtted Valgamaa Kutseõppekeskuses) ning Valgamaa Kutseõppekeskuse erivajadustega isiku tööühma töökorras.

6. Hindamine

6.1 Hindamise eesmärk

Hindamisega soovitakse

toetada õpilase arengut;

anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;

innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;

suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;

suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;

anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

6.2. Hindamine põhikoolis

Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

Hinnatakse viie palli süsteemis:

1. hindegas „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

2. hindegga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppealuseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
3. hindegga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
4. hindegga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
5. hindegga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100%, hindegga „4” 75–89%, hindegga „3” 50–74%, hindegga „2” 20–49% ning hindegga „1” 0–19% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegga „nõrk”.

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegga „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata (x), antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahelisel kokkuleppel. Õpetajal puudub volitusnorm sättida ajalisi piirangid õpilase soovile järele vastata või sooritada järeltööd. Samuti puudub õpetajal volitusnorm õpilaste hindamisel arvestada asjaoluga, et hinne on saadud järelevastamise või järeltöö kaudu. Järelevastamine ja järeltöö asendab eelneva hinde, tingimusel, et järelevastamise või järeltöö käigus saadud hinne on eelmisest tulemusest parem.

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine poolaastahinneteks ning poolaastahinnete koondamine aastahinneteks.

Õpilast ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemat teavitatakse kokkuvõtivatest hinnetest.

Kui õppeaine poolaastahinne või -hinnang on jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval poolaastal omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk”

9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist.

Kokkuvõtavad hinded on aastahinded.

Põhikoolis on võimalik üle viia järgmisse klassi kahe puuduliku hindega.

Põhikooli lõputunnistus antakse õpilasele:

1. kellel on kooliastmehinded vähemalt rahuldavad või kellel on kuni kaks puudulikku hinnet (PRÕK § 23, lõik 2). Puuduliku hinde korral peab alaealisel olema vanema nõusolek, täisealine annab puuduliku hindega lõpetamisel nõusoleku ise.
2. lõputunnistusele kantakse järgnevad hinded: Loodusõpetus (7.klass), Inimeseõpetus (8.klass), Eesti keel, Kirjandus, A-võõrkeel, B-võõrkeel, Matemaatika, Geograafia, Bioloogia, Füüsika, Keemia, Ajalugu, Ühiskonnaõpetus, Muusika, Kunst, Loovtöö ja valikained.
- 3) kes on sooritanud Loovtöö
- 4) kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

6.3. Hindamine gümnaasiumis ja gümnaasiumi lõpetamine

Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt kursusehinnetega viie palli süsteemis (gümnaasiumi riiklik õppekava) ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viie palli süsteemis.

Valikkursuste hindamisel kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”

Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

Gümnaasiumi lõputunnistuse antakse õpilasele:

- 1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;
  - 2) kes on sooritanud õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele ja matemaatika ning võõrkeele (inglise, prantsuse, vene või saksa keeles) riigieksamid;
  - 3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami;
  - 4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul uurimistöö või praktilise töö, välja arvatud kooli lõpetamisel eksternina.
- Gümnaasiumi õpilane, kelle õppeaasta keskel saadud kursusehinne on „puudulik“ või „nõrk“ või on jäetud välja panemata, saab kursuse hinnet parandada nelja nädala jooksul uue kursuse alguses. Kui õpilane seda võimalust ei kasuta, siis jäetakse õpilane täiendavale õppetööle ning talle antakse võimalus parandada kuni kolm kursuse hinnet täiendava õppetöö perioodil.
  - Kui õppeaasta lõpul on gümnaasiumi õpilasel, kuni kolmes õppeaines viimane kursusehinne „puudulik“ või „nõrk“ või on jäetud välja panemata, siis määratakse õpilasele täiendav õppetöö.
  - Gümnaasiumi õpilasel on võimalus täiendava õppetöö perioodil likvideerida õppevõlgnevused.
  - Pärast täiendavat õppetööd võidakse õpilane üle viia järgmisse klassi, kui tal on kuni kaks kursusehinnet „puudulik“ või „nõrk“, nelja või enama kursusega õppeainetes.
  - Gümnaasiumi õppeperioodi jooksul võib õpilasel olla kuni kolm kursusehinnet „puudulik“ või „nõrk“, nelja või enama kursusega õppeainetes.

6.3. Põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamine eksternina

- Õpilane, kes soovib kooli lõpetada eksternina, esitab koolile sellekohase kirjaliku taotluse hiljemalt jooksva õppeaasta 1.novembriks. Kooli lõpetamise viisi ja vastamisele kuuluvate ainete mahu lepib ekstern kooliga kokku taotluse esitamisel.

- Gümnaasiumi lõpetamiseks sooritab ekstern kooli poolt määratud eksamiperioodil aineksamid õppeainetes, milles tal puudub koondhinne .
- Ekstern ei pea sooritama gümnaasiumi lõpetamiseks uurimistöo või praktilist tööd.
- Eksternil on õigus jagada kooli lõpetamiseks vajalikudksamid kahele õppeaastale.
- Ekstern võib taotleda varasemate õpingute ja töökogemuste arvestamist õppekava täitmisel vastavalt kooli VÕTA korrale.
- Gümnaasiumi lõpetanuks loetakse ekstern, kes on sooritanudksamid nendes kursustes, mille hindet tal puuduvad või milles ta ei ole tõendanud teadmisi ja oskusi varasema õpi- ja töökogemuse arvestamise kaudu.
- Kooli lõpetamisel eksternina võimaldatakse lõpetajale kooli poolt juhendatud õppetegevust kokku vähemalt 15 arvestusliku õppetunni ulatuses. Muus osas toimub õppimine iseseisvalt.

7. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

Karjääriõppe eesmärgiks on aidata õpilasel arendada teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, elukestvat õpet, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust.

Karjääriõppe planeerimise ja korraldamise eest vastutab koolis **karjäärikoordinaator**.

Karjäärikoordinaator vahendab karjääriinfot ja nõustab ja /või korraldab õpilaste karjäärinõustamist (koostöö Töötukassaga).

Läbiva teemana „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitletakse ainete üleseid projektipäevi.

8. Varasema õpi- ja töökogemuse arvestamine

- Õpilane võib taotleda varasemate õpingute ja töökogemuse (VÕTA) arvestamist õppekava täitmisel. Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamisel hinnatakse kompetentside vastavust õppeaine/õppekava õpitulemustele.
- VÕTAg ei arvestata õppekava täitmisel riigieksamid ja lõpueksamid. Varem sooritatud riigieksamite arvestamine toimub vastavalt eksami sooritamise ajal kehtinud riiklikule regulatsioonile.
- VÕTA rakendamine on sätestatud õppekorralduseeskirja lisa 2 (Valgamaa Kutseõppekeskuse varasemate õpingute või töökogemuse arvestamise kord) ning

Valgamaa Kutseõppekeskuse VÕTA komisjoni töökorras.

9. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

- Teavitamisel juhendatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 55 sätestatust. Õpilaste ja vanemate teavitamine toimub kodulehekülje ja õppeinfosüsteemi vahendusel.
- Teavitamisel järgitakse avaliku teabe seaduses ning haldusmenetluse seaduses teavitamise kohta sätestatut. Koolis on tagatud õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamine ja nõustamine õppetööd käsitlevates küsimustes.
- Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks poolaasta ja kursuse algul.
- Õpilasi nõustavad grupijuhendajad, aineõpetajad ja tugispetsialistid. Koolivälist nõustamist koordineerib grupijuhendaja.

10. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Õpetajate vahelise koostöö aluseks on kooli arengukava, seal sätestatud visioon, missioon, põhiväärtused ning õppekava, mis loovad aluse eesmärkide ja õigusaktidega kehtestatud tegevusteks. Koostöö põhimõtteid väärtustades loome õppijale võimalused.

Õpetajad kuuluvad koostöötimidesse, mille tegevuse eesmärk on õppetöö, metoodiliste ja kasvatuslike tegevuste läbiviimine ning arendustegevus, sh:

- Ainekavade koostamine ja uuendamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumi riikliku õppekavaga.
- Valdkondlik õppetöö hindamine ja analüüs.
- Klassivälise töö planeerimine ja läbiviimine koostöös huvijuhiga.
- Õppenõukogu töö ettevalmistamisele kaasaaitamine.
- Kutseõppekeskuse juhtkonna informeerimine koostöötäime tööst.

Lisaks moodustatakse erinevaid töögrupe vastavalt vajadusele (erinevad projektid, õppe- ja kasvatustööga seotud üritused jne). Õpetajad teevad koostööd:

- ainevaldkondliku töö planeerimisel - metoodika arendamisel, õppematerjalide loomisel ja hankimisel, ainekava koostamisel ja selle täitmisel, õppekorralduse täpsustamisel, sündmuste korraldamisel;
- ainevaldkonna ja valikkursustega seotud töö planeerimisel - õppekava ja kursuste arendamisel, võimaluste otsimisel ja koostööl partneritega, tagasiside saamisel;
- õppe- ja kasvatustööd toetavate sündmuste koostamisel (ühistööplaan), kus lepitakse kokku õpilasürituste ajakava, mida täiendatakse jooksvalt ja vaadatakse üle vastavalt vajadusele;
- jagades omavahel kogemusi, teadmisi ja oskusi.

Õpetajad loovad ainevaldkonniti ainekavad, milles täpsustatakse kursuse eesmärgid, õpiväljundid, hindamismeetodid ja -kriteeriumid, sisu, õppemeetodid, õppematerjalid jms. Ainekavad on kooli õppekava lisa.

Valgamaa Kutseõppekeskus teeb koostööd Valga vallavalitsuse, teiste valla haridusasutuste õpetajate ja organisatsioonidega õpilasvõistluste, sündmuste läbiviimiseks ning valla haridusvõrgu arengukava elluviimiseks. Haridusasutus on usaldusväärne partner õpilaste vanematele, kogukonnale, haridusasutustele, kooli pidajale ning teistele Eesti ja rahvusvahelistele koostööorganisatsioonidele.

Õpetaja koostab töökava. Õpetaja töökava koostamise eesmärk on kirjeldada taotletavate õpitulemusteni jõudmist. Õpetaja töökavas toob õpetaja esile õppe sisu ja õpitulemuste jaotumise õppe käigus. Töökava on tegevuskava, mis kajastab:

- õppe eesmärgid,
- õpitulemusi,
- ajakasutust,
- õppe sisu (teemad, põhimõisted),
- teadmiste kontrollimise aega ja mooduseid.

Õpetaja koostab töökava gümnaasiumis kursuste kaupa.

11. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava uuendatakse ja muudetakse, lähtudes riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, arvestades piirkonna vajadusi ning kooli töötajate ja õpilaste soove ning eesmärgi saavutamiseks vajalikke ressursse.

Muudatuste protseduur:

1. Tutvumine dokumentidega, ettekirjutustega, analüüs ainekava realiseerimisest aasta jooksul.
2. Kirjalikud ettepanekud muudatuste vajalikkuse ja sisu kohta.
3. Töö õppekava uuendamise eesmärgil.
4. Uuendusettepanekute kooskõlastamine ja sisseviimine õppedirektori poolt.
5. Uuendatud põhimõtetega tutvumine Valgamaa Kutseõppekeskuse nõukogus.
6. Kinnitab nõukogu.
7. Kinnitab direktor.
8. Käskkirja väljaandmine õppekava lõppvariandi kohta.

Lisa 1

11. Loovtöö, uurimistöö või praktiline töö põhikooli III astmes

8. klassis tehakse läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv loovtöö, milleks on uurimistöö, praktiline projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö teemavaliku teevad õpilased hiljemalt 30. oktoobriks. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka rühmas. Õpilased leiavad endale loovtöö juhendaja. Maikuus toimub loovtööde seminar.

11.1 Praktiline projekt

Praktiline projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö (ülesanne) vm ettevõtmine. Projekt pakub võimaluse valitud teemadel viia ellu oma ideid üksi või koos kaaslastega. Projekt annab korraldamiskogemust, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike, nt muusikateos, kunstitöö, esinemised, näituste korraldamine, leiutamine jm. Juhul, kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb autoriõiguse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile. Loovtöö muusikateosena võib olla õpilase omalooming aga ka muusikateose esitamine. Kunstitöö teostamise tehnikaks võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon, *performance* jne. Projekti võib teha ka ürituste raames mis tahes ajal ja ka väljaspool kooli (nt kontserdid, näitused, üritused jm). Projektitöö vormistatakse kirjalikult.

Projektitöö etapid

Õpilane:

- 1) valib loovtöö temaatika ja juhendaja;
- 2) püstitab töö eesmärgi ja teeb ajakava;
- 3) teostab kavandatud töö;
- 4) teeb kirjaliku aruande;
- 5) esitleb oma tööd hindamiskomisjonile ja kaasõpilastele.

11.2 Uurimistöö

Uurimistöö lõpptulemus on kirjalik tekst, milles õpilane keskendub püstitatud uurimisprobleemile. Töö kirjutamine annab õpilastele esimese iseseisva uurimistöö

kogemuse ning võimaluse tegeleda huvipakkuvate teemade ja probleemidega kas individuaalselt või koostöös kaasõpilastega. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida vastuseid püstitatud küsimustele.

Uurimus peab olema valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused.

Uurimistöö etapid:

Õpilane:

- 1) valib valdkonna või õppeaine ning esialgse teema;
- 2) koostab koos juhendajaga töö koostamise ajakava;
- 3) tutvub juhendaja poolt soovitatud kirjandusega;
- 4) sõnastab juhendaja abiga probleemi;
- 5) kogub andmeid;
- 6) kirjutab vastavalt nõuetele uurimistöö/teksti;
- 7) esitleb oma tööd hindamiskomisjonile ja kaasõpilastele.

11.3 Loovtöö

Loovtöö juhendamine

Loovtöö juhendamine võib toimuda individuaalselt või ka rühmas. Juhendaja kohtub juhendatava(te)ga vastavalt vajadusele.

Juhendaja:

- 1) aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- 2) soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- 3) jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist; 4) nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- 5) täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
- 6) vormistab koos õpilasega aruande;
- 7) nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.

Loovtöö koostamise minimaalne ajaline maht õpilase jaoks on 15 tundi, mis sisaldab nii juhendamisele kulunud tunde kui ka iseseisvat tööd.

Loovtöö kirjaliku osa vormistamine

Üldnõuded

Loovtöö struktuur on järgmine:

- 1) tiitelleht,
- 2) sisukord,
- 3) sissejuhatus,
- 4) sisu: teoreetiline osa ja tööprotsessi kirjeldus peatükkidena,
- 5) kokkuvõte,
- 6) kasutatud allikad,
- 7) lisad (vajadusel).

Uurimus esitatakse formaadis A4, pehmes köites, ühes eksemplaris. Tekst trükitakse arvutil lehe ühele küljele reavahega 1,5, trükikirjaga, Times New Roman, tähesuurusega 12 punkti. Lehe servadest jäetakse alt ja ülalt 2,5 cm, paremalt 2,5 cm ja vasakult 2,5 cm. Tekstilõigud eraldatakse tühja reavahega.

Kõikide peatükkide, sissejuhatus, kokkuvõtte, allikate loetelu ja lisade pealkirjad kirjutatakse läbivalt suurte tähtedega. Alajaotuste, alapunktide pealkirjades on suur ainult algustäht. Pealkiri paigutatakse lehe vasakusse serva. Tekst joondatakse mõlema serva järgi. Kõiki peatükke ja töö iseseisvaid osasid alustatakse uuel lehel. Peatüki pealkirja, sellele eelneva ja järgneva teksti vahele jäetakse kaks tühja rida. Alapealkirja ja eelneva ning järgneva teksti vahele jäetakse üks tühi rida.

Tabelid pealkirjastatakse, nummerdatakse töös läbivalt. Tabeli number paikneb tabeli kohal. Joonised pealkirjastatakse, nummerdatakse töös läbivalt. Joonise number paikneb joonise all. Kõik leheküljed nummerdatakse, kuid tiitellehele leheküljenumbrit ei kirjutata. Leheküljenumbriid paigutatakse lehekülje alla keskele (paremale või keskele). Lisad nummerdatakse ja pealkirjastatakse eraldi.

Töö peab olema keeleliselt korrektne.

Järgida tuleb eetikanõudeid:

- 1) viitamine algallikale;
- 2) uuringus osalemise vabatahtlikkus;
- 3) uuritavate isikute anonüümsus;

- 4) personaalsete andmete, fotode, videosalvestuste, joonistuste jm materjali avaldamine vaid vastava isiku nõusolekul.

Loovtöö esitlemine

1. Loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kui ta on jooksva õppeaasta 30. aprilliks esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile oma uurimistöö või projektitöö kirjaliku osa.
2. Õpilane esitleb oma loovtööd hindamiskomisjonile ja kaasõpilastele maikuus direktori poolt kinnitatud kuupäeval.
3. Mitme autori puhul osalevad loovtöö esitusel kõik rühma liikmed.
4. Loovtöö esitlemiseks teeb õpilane kuni 10-minutilise suulise ettekande.
5. Esitlust on soovitatav näitlikustada kas stendiettekanne, multimeedia-, audiovisuaalsete vm vahenditega.

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- 1) selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- 2) tutvustab kasutatud meetodit/meetodeid;
- 3) esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti.

Loovtöö hindamine

Hinnatakse

6. **töö sisu:** töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus;
7. kunstitöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostumist, samuti uute seoste loomise oskust;
8. **loovtöö protsessi:** õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkust, suhtlemisoskust;
9. **loovtöö vormistamist:** teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine; viitamine;
10. **loovtöö esitlust:** esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.